

Heteroseksualne intimne veze mladih kroz prizmu teorije moći i statusa

---

Kurtušić, Vanja

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zadar / Sveučilište u Zadru**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:162:776921>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-23**

Sveučilište u Zadru
Universitas Studiorum
Jadertina | 1396 | 2002 |

Repository / Repozitorij:

[University of Zadar Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

Sveučilište u Zadru

Odjel za sociologiju

Preddiplomski sveučilišni studij sociologije (dvopredmetni)

Vanja Kurtušić

**Heteroseksualne intimne veze mladih kroz prizmu
teorije moći i statusa**

Završni rad

Zadar, 2020.

Sveučilište u Zadru
Odjel za sociologiju
Preddiplomski sveučilišni studij sociologije (dvopredmetni)

Heteroseksualne intimne veze mladih kroz prizmu teorije moći i statusa

Završni rad

Student/ica:
Vanja Kurtušić

Mentor/ica:
prof. dr. sc. Saša Božić

Zadar, 2020.

Izjava o akademskoj čestitosti

Ja, **Vanja Kurtušić**, ovime izjavljujem da je moj **završni** rad pod naslovom **Heteroseksualne intimne veze mladih kroz prizmu teorije moći i statusa** rezultat mojega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na izvore i radove navedene u bilješkama i popisu literature. Ni jedan dio mojega rada nije napisan na nedopušten način, odnosno nije prepisan iz necitiranih radova i ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem da ni jedan dio ovoga rada nije iskorišten u kojem drugom radu pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj, obrazovnoj ili inoj ustanovi.

Sadržaj mojega rada u potpunosti odgovara sadržaju obranjenoga i nakon obrane uređenoga rada.

Zadar, 25. rujna 2020.

Heteroseksualne intimne veze mladih kroz prizmu teorije moći i statusa

Sažetak

Cilj ovog završnog rada bio je opisati intimne veze mladih kroz prizmu teorije moći i statusa, a njegova svrha pridonijeti spoznajama o teoriji moći i statusa Theodor D. Kempera u na primjeru heteroseksualnih intimnih veza mladih. Istraživanje je provedeno metodom polustrukturiranog intervjua, sa tri para koji se nalaze u intimnom odnosu koji se razlikuje prema duljini trajanja intimne veze. Rezultati istraživanja pokazuju kako postoji razlika u raspodjeli statusa i moći s obzirom na trajanje intimne veze. Vidljivo je također kako pojedini partner ima veću moć u pojedinim aspektima intimnog odnosa, dok drugi partner u drugim. Na taj način se raspodjela moći izjednačuje. Što se tiče statusa, vidljivo je kako parovi koji su duže u vezi pridaju svojem partneru viši status, dok par koji je kraći period u intimnoj vezi, partnerica pridaje viši status partneru nego on njoj.

Ključne riječi: sociologija emocija, intimne veza, status i moć

Heterosexual intimate relationships of young people through the prism of the theory of power and status

Abstract

The aim of this final paper is to describe the intimate relationships of young people through the prism of the power-status theory, and its purpose is to contribute to the knowledge of the power-status theory of Theodor D. Kemper on the example of heterosexual intimate relationships of young people. The research was conducted by the method of semi-structured interview, and included three couples whose intimate relationships differed based on length. The results of the research determined that there is a difference in the duration of an intimate relationship in relation to status and power in an intimate relationship, and it is also evident that one partner has more power in certain aspects of the intimate relationship, while the other partner has more power in other aspects. In this way, the distribution of power is balanced. In relation to status, it is evident that couples who have been in a relationship for a long time give their partner a higher status, while the couple who have been in an intimate relationship for a shorter period of time, the female partner gives a higher status to the male partner than the male partner gives to the female partner.

Keywords: sociology of emotions, intimate relationships, status and power

Sadržaj

Uvod	1
1. Ciljevi i svrha istraživanja	2
2. Teorija moći i statusa	2
2.1. <i>Moć i status u intimnom odnosu</i>	4
3. Metoda i uzorak	7
4. Rezultati i rasprava	8
4.1. <i>Ravnopravnost</i>	8
4.2. <i>Komunikacija</i>	9
4.3. <i>Donošenje odluka</i>	11
5.3.2. <i>Kućanski poslovi</i>	13
5.3.3. <i>Slobodno vrijeme</i>	15
5.3.4. <i>Financije</i>	16
4.4. <i>Svađe i zabrane</i>	18
6. Literatura	25

Uvod

Kemper (2011) smatra kako se socijalne interakcije mogu opisati prema dimenzijama statusa i moći, te sukladno tome, emotivni život pojedinca i grupa isprepleten je dinamikom statusa i moći i koja utječe i na intimne veze mladih. „Intimnom vezom se smatra svaka romantična i/ili seksualna veza između dvije osobe koje nisu biološki povezane, uključujući hodanje ili udvaranje, veze u kojima partneri žive zajedno u kućanstvu (kohabitiraju), veze u kojima dvoje ljudi ima zajedničku djecu, ali više formalno nisu u romantičnoj ili seksualnoj vezi te bračne odnose“ (Mouradian, 2000 prema Klasnić, 2011). Intimnost sadrži osjećaje želje promicanjem dobrobiti voljene osobe, iskušenje sreće s voljenom osobom, veliko poštivanje voljene osobe, brigu o potrebama druge osobe, međusobno razumijevanje s voljenom osobom, dijeljenje intimnih i osobnih stvari s voljenom osobom, primanje emocionalne podrške od voljene osobe, davanje emocionalne potpore voljenoj osobi, intimnu komunikaciju s voljenom osobom i vrednovanje voljene osobe u životu. (Pranjić, 2014 prema Sternberg i Grajek, 1984). U definicijama intimnih odnosa nisu spomenuti status i moć, iako oni imaju utjecaj na daljnje razvijanje intimne veze pa će se ovim radom pokušati istražiti dinamika statusa i moći u intimnom odnosu.

Na početku rada iznijet će se razmatranja o odnosu statusa i moći koja se bazira na teorijama Theodora D. Kempera, zatim će se iznijeti teorija statusa i moći u kontekstu intimnih veza i navedeno će biti potkrijepljeno spoznajama iz ostalih istraživanja. Nakon toga slijede cilj i istraživačka pitanja završnog rada, metodologija, te nadalje rasprava i rezultati dobiveni provedenim istraživanjem. Rad završava zaključkom, priložima i popisom korištene literature.

1. Ciljevi i svrha istraživanja

Cilj istraživanja bio je opisati intimne veze mladih kroz prizmu teorije statusa i moći, a njegova svrha pridonijeti spoznajama o teoriji moći i statusa Theodor D. Kempera na primjeru heteroseksualnih intimnih veza mladih.

Radom se želi odgovoriti na sljedeća istraživačka pitanja:

1. Postoji li razlika u pridavanju statusa partneru i izražavanju moći s obzirom na rodne razlike u intimnim vezama?
2. Koji utjecaj ima faktor duljine trajanja intimne veze na izražavanje moći i davanje statusa u intimnoj vezi?
3. Koji su karakteristični oblici reakcije pojedinaca kod neravnomjerne raspodjele moći i statusa u intimnoj vezi?

2. Teorija moći i statusa

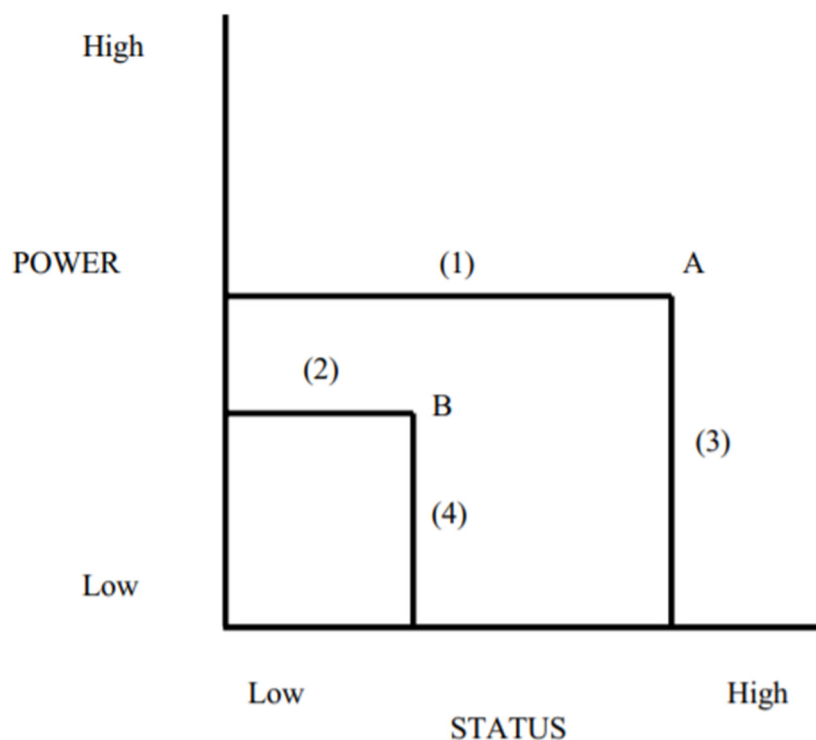
Teorija moći i statusa emocija suvremena je primjena teorije moći i statusa, koju je razvio Theodore D. Kemper, Carter (1945) prema Kemper (2006) dalje navodi kako je naveden pristup proizašao iz faktorske analize ponašanja aktera u malim skupinama, te navodi kako je te empirijske nalaze pregledao Carter. Nadalje navodi kako su mnoga istraživanja, koja su naknadno provedena, pronašla ista dva spomenuta relacijska čimbenika. Sukladno tome, Kemper (2006) dolazi do zaključka kako se pomoću dva navedena čimbenika mogu objasniti društveni odnosi u svim okruženjima. Kemper (2006) započinje teoriju statusa i moći pretpostavkom da se društveni odnosi mogu opisati u dvije dimenzije, koje on odlučuje nazvati moć i status, kako objašnjava u daljnjem tekstu. Status definira kao dimenziju koja se pojavljuje u obliku dobrovoljnog održavanja želja, potreba i interesa drugog aktera, te je to vidljivo u ponašanju koje karakterizira poštovanje, briga, pažnja, divljenje, pomoć i podrška. Kemper (2006) navodi kako dobrovoljno udovoljavanje pronalazimo u odnosu koji nazivamo ljubav. Nadalje, Kemper (2006) dijeli status u dvije kategorije, traženje statusa i dodjelu statusa.

Shodno tome, Kemper (2006) se osvrće i na definiciju moći. Kemper (2006), sukladno prema definiciji moći Webera, definira dimenziju moći kao ponašanje koje sadržava nanošenje tjelesne i/ili emocionalne boli, prijetnje, silu, prisilu, manipulaciju, zastrašivanje i slična ponašanja, kojima akter pokušava dobiti ono što želi. Sukladno tome napominje da kada jedan akter posjeduje veliku količinu moći u odnosu, to ukazuje na činjenicu kako je akter postigao tu razinu moći, npr. pomoću manipulacije i/ili upotrebom prisile. Kao

primjere u kojima je vidljivo takvo ponašanje Kemper (2006) ubraja podizanje glasa, prekidanje tijekom razgovora, nepažnja, izraze prezira i tako dalje, to su sve načini na koje se prakticira moć. Dok u slučaju kada se akter ne slaže sa svojim trenutnim položajem moći i statusa javljaju se emocije poput zavisti, frustracije i nezadovoljstva.

Kemper (2011) smatra da se akteri međusobno spajaju u različite svrhe i zbog interesa koje ne mogu uspješno ostvariti sami, Kemper (2011) pod navedene svrhe i interese ubraja reprodukciju, njegu, prehranu, zaštitu i slično. Ako akteri žele postići navedena dobra, oni se upuštaju u interakciju sa drugim akterom. Kemper (2011) dalje polazi od teorije da ako akter svoje postupke u društvenim odnosima usmjeri na ponašanje drugoga, to se događa u dvije dimenzije, odnosno u dimenzijama statusa i moći. Sukladno tome, Kemper (2011) navodi kako iz interakcija tih dimenzija proizlaze emocije, koje mogu biti pozitivne i negativne, te time one igraju presudnu ulogu za daljnji razvoj odnosa.

Slika 1. Odnos statusa i moći prema Kemperu (2011)

Slika 1. prikazuje odnose statusa i moći prema Kemper (2011) gdje je (1) A vlastiti status, (2) B tuđi status, (3) A vlastita moć i (4) B tuđa moć. U primjeru odnosa prikazanog na slici 1, A ima veću moć i viši status od B, dok B ima neku moć. Status A sastoji se od količine dobrovoljnog poštivanja koju dobiva od B, a status B sastoji se od količine dobrovoljnog poštivanja koju dobiva od A. Navedeno vodi do četverostrukog odnosa u socijalnoj

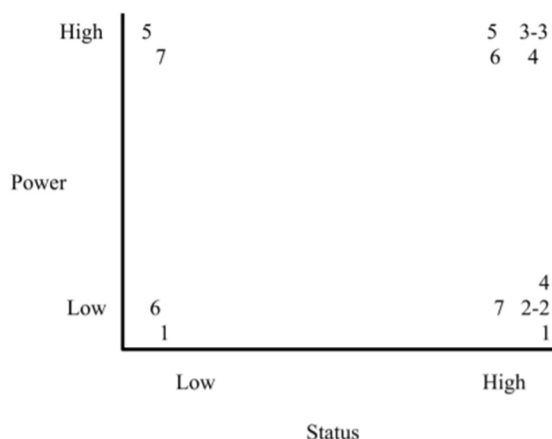
interakciji pod koju spada dobivanje statusa, davanje statusa, upravljanje vlastitom moći i upravljanje moći drugog aktera. Kemper (2006) napominje da iako teorija statusa i moći sadrži dvije dimenzije ona djeluje kroz četiri kanala koji se množe s brojem ostalih čiji se interesi dotiču u bilo kojoj datoj interakciji.

Vlastiti status, pojedinac može dodijeliti status neautentično, imajući na umu vlastiti status. Time pojedinac dobiva simpatiju od strane drugog aktera. Naizgled pojedinac dobiva status od drugog pojedinca te se pojavljuju pozitivne emocije i iz tog razloga će on dodijelit također status. Nadalje, tuđi status, prema Kemperu (2011) autentična dodjela statusa ovisi o standardima na način da ako pojedinac posjeduje odgovarajuće standarde koji se podudaraju, pojedincu se automatski dodjeljuje status. Kemper navedeno smatra idealnim slučajem. Iluzija, bijele laži i slične prijevare mogu biti društvena potreba kako bi se pojedincima uopće omogućilo suočavanje s drugima iz razloga jer povećavaju razinu statusa koju dobivamo od drugoga. Ali to ne znači da ne dolazi do autentične dodjele statusa, postoje emocionalne i institucionalni uvjeti zbog kojih se to događa, primjer toga je ljubav. Status i moć snažno utječu na autentičnost dodjeljivanja statusa, Kemper (2011) tvrdi da ako je pojedinac nižeg statusa i/ili moći, vjerojatnije kako će dodjela statusa biti autentična, za razliku kada pojedinac sadrži viši status i/ili veću moć. Neautentična dodjela statusa je sama po sebi odraz vlastite moći jer pojedinac pomoću manipulacije natjera drugog pojedinca na nešto što on ne želi učiniti, primjer toga je strateška interakcija. Dok tuđa moć utječe na dodjelu statusa koji je lažan, iz razloga jer pojedinac strahuje što će se dogoditi ako ne pruži očekivane koristi. Taj strah je često popraćen sramom jer lažno ponašanje smanjuje status, jer se pojedinac nije zauzeo za vlastite standarde kao što se druga stranu. Negativne emocije zbog dodijele neautentičnog statusa javljaju se kada postoji odnos moći u kojem postoji slabija stranka.

2.1. Moć i status u intimnom odnosu

Kako se u radu istražuju intimne veze, u ovome potpoglavlju obrađena je povezanost statusa i moći u ljubavi. Kemper (2011) razlikuje sedam vrsti ljubavnih odnosa, dodvoravanje, idealna ljubav, romantična ljubav, ljubav mentora, nevjerna ljubav, neuzvrćena ljubav i roditeljska ljubav, vidi Sliku 1. Teorija statusa i moći ljubavi također omogućuje analiziranje neuspjele ljubavi koja se može dogoditi iz razloga jer jedan akter posjeduje veću količinu moći i dolazi do njene prekomjerne upotrebe i/ili jedan akter posjeduje nedovoljan status. Dodaje kako ako akteri žele ponovno oživjeti odnos moraju se pozabaviti navedenim odnosima statusa i moći.

Status, Power and Ritual Interaction

Seven Types of Love Relationship

- 1-1 Adulation
- 2-2 Ideal Love
- 3-3 Romantic Love
- 4-4 Mentor Love
- 5-5 Unfaithful Love
- 6-6 Unrequited Love
- 7-7 Parent-Infant Love

Slika 2. Sedam vrsta ljubavnih odnosa prema Kemperu (2011)

Kako se istraživanje bavi intimnim odnosima, fokus će biti stavljen na idealnu ljubav i romantičnu ljubav. Navodi kako ljubavna veza započinje kada jedna osoba pronade drugu osobu koja je vrijedna dodjele statusa, dok idealna ljubav se događa kada voljena osoba uzvraća ponuđenu ljubav ali u ovome odnosu, kako tvrdi Kemper (2011) nema moći. Emersonu (1962) prema Kemper (2011) objašnjava da moć ulazi u ljubavnu vezu kada partneri počinju ovisiti o ljubavi ali navedena moć tijekom vremena se izjednačuje dok bi status trebao ostati jednak. Zatim nadodaje kako kada se moć jednom koristi, ona postaje manja u odnosu iz razloga što ostavlja trag ogorčenosti i nepovjerenja. Falbo i Peplau (1980) su u svojoj studiji kreirali dvodimenzionalni model strategija moći u intimnim odnosima koji se dijeli na dvije dimenzije u kojima se strategije moći razlikuju označene su kao izravnost i bilateralnost.

Prema Sprecher i Feinleeb (1997) nejednaka raspodjela moći u intimnom odnosu povezana je sa rodom, napominju kako pojedina istraživanja sugeriraju na činjenicu da muškarci posjeduju veću količinu moći. Zatim navode kako odnos moći može imati posljedice na odnos na način da utječe na zadovoljstvo i stabilnost u vezi. Ovu tvrdnju potkrepljuju

istraživanjima Centres, Raven i Rodrigues (1971), Corrales (1975), Gray- Little i Burks (1983), gdje u slučaju bračnih parova, ravnopravni parovi imaju najveće zadovoljstvo, dok parovi gdje supruga ima veću moć imaju najmanje zadovoljstvo. Sukladno tome, da muškarac najčešće ima veću količinu moći potvrđuje i istraživanje Felmlee (1994), gdje muškarac posjeduje veću količinu moći ili je percipiran kao akter koji ima veću moć u odnosu. Navedenu tvrdnju potvrđuje kako su ispitanice u istraživanju navele kako, kada je spomenuta nejednakost, muškarci su ti koji imaju veću količinu moći, manje su emocionalno angažirani i donose više odluka. Felmlee (1994) tvrdi kako je razlog tome stereotip vezan za mušku dominantnost i kako su oni ti koji vode, dok su žene te koje ih prate. Istraživanje koje su proveli Lennon, Stewart i Ledermann (2013) također pokazuje činjenicu kako muškarci prijavljuju znatno višu razinu moći od žena, dok žene izvještavaju o znatno višoj razini zadovoljstva i predanosti od muškaraca koji su sudjelovali. Između ostalog također tvrde kako veća moć partnera može dovesti do nezadovoljstva u intimnom odnosu, partneri mogu osjećati nezadovoljstvo iz razloga jer se nejednaka moći percipira kao trošak u odnosu, a ne kao nešto što je od koristi pojedincu.

3. Metoda i uzorak

S obzirom na predmet i cilj istraživanja, istraživanje je provedeno u okviru kvalitativnih metoda, istraživanje na kojem se temelji završni rad provedeno je metodom polu-strukturiranog intervjua, koja je odabrana kao najprikladnija metoda s obzirom na predmet i ciljeve istraživanja. S obzirom na pandemiju COVID-19 tijekom istraživanja, četiri intervjua su provedena preko video poziva, a dva intervjua su provedena uživo. Svi sugovornici odgovarali su na ista pitanja, a upotreba polu-strukturiranog intervjua olakšala je uvid u neke zajedničke značajke, kao i neke razlike između sugovornika.

Za ovo istraživanje odabran je uzorak koji se sastojao od tri heteroseksualna para i njihovih partnera koji su u intimnoj vezi, tri sugovornice i tri sugovornika. U uzorak su ušli mladi od 20 do 29 godina, izabrani su parovi koji se razlikuju po trajanju intimne veze, Sugovornica_1 i Sugovornik_2 su u intimnoj vezi deset godina, Sugovornik_3 i Sugovornica_4 tri godine i Sugovornik_5 i Sugovornica_6 pet mjeseci. Pri odabiru sugovornika, odlučila sam intervjuirati poznanike, iz razloga što se pri traženju sugovornika javljao problem negodovanja, tj. nelagode zbog intervjuiranja o intimnoj temi. Intervjui su provedeni tijekom srpnja i kolovoza 2020. godine. Prije provođenja intervjua, sugovornicima/cama je objašnjena svrha istraživanja i način provedbe intervjua.

Osigurana je potpuna anonimnost sugovornika i sugovornica, te identitet nije otkriven ni u jednom aspektu istraživanja. Za vrijeme transkripcije intervjua izostavljeni su njihovi osobni podaci, kao i svi podaci koji bi mogli navoditi o kome se radi. Od sugovornika se dobio obaviješteni pristanak potvrđen pisanom izjavom. Intervjui su snimani diktafonom na mobitelu, te transkribirani i kodirani, nakon čega su snimke izbrisane.

4. Rezultati i rasprava

Četvrto poglavlje rada prikazuje dobivene rezultate istraživanja intimnih veza mladih kroz prizmu teorija statusa i moći. Navedeno poglavlje sastavljeno je od tema koje su dobivene pomoću prethodno opisanog kodiranja, iz razloga jer su se navedene teme pokazale kao najistaknutije u podacima relevantnim za istraživanje. Naime, radi se o temama ravnopravnost, komunikacija, donošenja odluka koja se odnosi na općenite odluke u svakodnevici kao što je određivanje slobodnog vremena i kupovine, financije i zatim kao zadnje potpoglavlje rasprave, obrađivat će se teme svađa i zabrana. Navedene teme bit će potkrijepljene citatima izjava tijekom intervjua.

4.1. Ravnopravnost

Ravnopravnost je jedna od glavnih tema koje pokazuju ima li intimna veza jednake količine statusa i moći. U ovome poglavlju prikazat će odgovore sugovornika u kojima opisuju jesu li se oduvijek smatrali ravnopravnima sa svojim partnerima i zašto jesu/nisu kao i smatraju li se trenutno ravnopravnima u intimnom odnosu. Sugovornik_2 i Sugovornik_3 tvrde kako se na početku intimne veze nisu osjećali ravnopravno s partnerom ali naknadno navode da kako odnos napreduje to se sve više osjećaju ravnopravno te time dolazi do izjednačavanja moći i statusa u odnosu.

Ne znam, iskreno mislim da nekad nije bila ova ravnopravnost, tolka, na početku veze. Nisu parovi uvijek ravnopravni na početku veze, uvijek neko mora, netko uvijek mora popustiti, a to je najčešće muški. Al onda ti to, tak dođe. Evo sad je ravnopravnost jednaka. Sug_2

Pa ja s obzirom na moju malo introvertniju osobnost, ne uvijek, ali u posljednje vrijeme otkada živimo zajedno sve više i više. Bilo mi je to malo teško, zato šta, zbog njenog ovako malo, dominantnog personality i osjeća sam se, neću sad reć manje muško ali moje neke osobnosti i razmišljanja nisu dolazili do tog nekog izražaja to neko vrijeme. Sug_3

Dok njihove partnerice Sugovornica_1 i Sugovornica_4 smatraju kako su one i njihov partner ravnopravni od početka veze pa do danas, te su dodale primjere.

Da, oduvijek smo ravnopravni. Pa vidim to zapravo u tome da i kada imamo neki problem, to zapravo razgovorom sve riješimo i gledaju se svačije stajalište, što se tiče svega toga. Sug_1

A mislim ne znam, kako ko u kojoj situaciji, ali u principu da, ravnopravni smo. Jednom ću ja popizdit, a jednom će on reć tako i tako ćemo. Uglavnom se baziramo na

kompromisu. To se vidi u svakodnevnim odlukama, oćemo li danas otić vanka, oćemo li popit kavu, ne znam. Sug_4

Sugovornici koji su pet mjeseca u vezi tvrde kako su od početka veze ravnopravni ali u daljnjim poglavljima će se vidjeti kako zapravo njihova tvrdnja o ravnopravnosti odskaće u ostalim aspektima u kojima se vidi izražavanje statusa i moći.

Da, mislim da smo ravnopravni. Sug_5

Pa vidim u tome kako ja toleriram njega, toliko on tolerira i mene. Sug_6

Prema odgovorima koji su sugovornici iznijeli, svi pojedinci sadrže jednaku kolićinu statusa i moći ali u daljnjem dijelu istraživanja vidjet će se kako to nije tako i u kojima situacijama koji partner dobiva veću moć i viši status. Kako su sugovornici tvrdili kako svoju ravnopravnost vide u komunikaciji sa partnerom, iduće poglavlje će se baviti komunikacijom među partnerima.

4.2. Komunikacija

Kao što je spomenuto u prethodnom poglavlju, druga veća tema jest komunikacija među partnerima. Ispitalo se imaju li partneri otvorenu komunikaciju, slušaju li uvijek partnera i u kojim slučajevima ga ne saslušaju te prekidaju li partnera dok govori. Svi sugovornici su potvrdili kako imaju otvorenu komunikaciju sa partnerom. Iako Sugovornica_6 tvrdi kako ima otvorenu komunikaciju s partnerom, također napominje kako ponekad slučajno, a ponekad namjerno izostavi stvari u komunikaciji i objašnjava zašto, dok njezin partner tvrdi kako imaju otvorenu komunikaciju.

Da, imamo otvorenu komunikaciju. Sug_5

Imamo dosta otvorenu komunikaciju ali ne pričamo o svemu u potpunosti. Imamo dosta otvorenu komunikaciju ali neke stvari se izostave, nekad namjerno, a nekad slučajno. Ovisi o situaciji. Ja imam poriv da ja kažem sve što mislim, u smislu ako je nešto bilo, ali on to smatra kao oversharing. Sug_6

Sugovornica_6 zatim nadodaje kako smatra da u nekim segmentima to utjeće na odnos između nje i partnera ali ne drastićno. Zatim, što intimnija veza kraće traje, to je fokus na partnera veći. Sugovornici koji se nalaze u intimnoj vezi tri godine i pet mjeseca, oba tvrde kako su u potpunosti fokusirani jedan na drugog.

Da, mislim da je to neka bit u odnosu dvoje ljudi, da se sasluša bez obzira na, bila to kritika, ili nekakav savjet, mislim na tome nam je i baziran odnos. Sug_3

Da, uvijek ga saslušam. Sug_4

Uvijek saslušamo jedno drugog. Sug_5

Partneri koji su u vezi deset godina, nisu konstantno fokusirani na partnera i na ono o čemu priča. Dolazi i do toga da su odgovori Sugovornice_1 i Sugovornika_2 kontradiktorni, iz razloga jer prvo tvrde kako uvijek saslušaju partnera ali im također ponekad promakne što im partner govori.

Pa neke stvari sa kojima se ja ne slažem ili ne znam, o kojima ja nemam previše iskustva kaj se toga tiče, slušam ga ali na primjer, slušam ga u vezi posla ali ja se ne kužim u to toliko i ne dajem neke pretjerane savjete. Mislim, dajem najviše što mogu. Sug_1

Ovisno u situaciji, koja je to situacija? Kad je meni ono, na primjer u glavi detalji s posla, a ona priča o nekom svom dijelu posla pa onda meni to promakne. Nije ni ona uvijek fokusirana na mene, pa skužim uglavnom pa onda prekinem, tak da. Sug_2

Kod pitanja da li prekidaju svog partnera tijekom razgovora, sugovornici su potvrdili kako ih prekidaju, Sugovornica_1 je navela kako se njezin partner osjeća u vezi s tim, a Sugovornica_4 kako se ona osjeća kada prekida partnera i zašto, dok Sugovornica_6 navodi iz kojeg razloga prekida partnera.

Ne. Ponekad, kako kad. Na to reagira ovisno o tome kako je raspoložen. Ako je dobre volje onda je okej, ako nije onda nije okej. Sug_1

Da. Osjećam se zapravo dobro kad ga prekidam, jer ja njega ne prekidam u pola njegove priče, ako on nešto smisljeno priča. Nego ako ja već vidim da ta njegova rečenica ili ta njegova priča ide u nekom smjeru koji nema veze sa vezom, nema logike, i ako ja vidim da je on dobio neku ideju i vidim da to previše nerazumno onda ću ja odmah srezat u korijenu i reć mu znam šta ćeš reć, zbog toga i toga nemoj to radit. Ali u principu da, prekidam ja njega i on mene. Sug_4

Možda baš dok se prepiremo. Osjećam se kao da imam potrebu zato šta ono šta on kaže kao da me nije shvatio i onda imam potrebu da ga prekinem, ne mogu se kontrolirat. Sug_6

Komunikacija je pokazatelj statusa i moći na način da je vidljivo kako se partneri odnose jedan prema drugome tijekom procesa komunikacije, prekidaju li ga tijekom razgovora i saslušaju li ga u potpunosti. Prekidanje partnera dok priča je jedan od načina kojim se pokazuje veća moć u odnosu. Zamijećeno je kako parovi koji su dulji period u intimnom odnosu imaju otvoreniju komunikaciju ali i veću toleranciju prema partnerovom manjku fokusa, od partnera koji su kraći

vremenski period u intimnoj vezi. Vidljivo je kako sugovornici koji su pet mjeseca u vezi, muškarac sadrži veću moć i veći status iz razloga jer je on taj koji određuje komunikaciju na način da njegova partnerica i on ne govore o svemu iz razloga jer on to smatra pretjeranim dijeljenjem i prekine komunikaciju i ne pridaje partnerici pažnju. Par koji je tri godine u vezi ima otvorenu komunikaciju ali Sugovornica_4 pokazuje veću moć na način da prekida partnera dok govori te se kod nje javljaju pozitivne emocije, ali svom partneru pridaje manji status jer mu onemogućuje da ispriča do kraja što je mislio. Sugovornici koji su deset godina u vezi imaju jednaku količinu statusa i moći, oba su svjesna kako prekidaju jedan drugoga i da se ne saslušaju uvijek, ali ne javljaju se pozitivne ili negativne emocije. Komunikacija je također ključna kada se partneri ne slažu oko pojedinih aspekata, iz razloga jer parovi pomoću komunikacije riješe probleme koji se javljaju.

4.3. Donošenje odluka

Kao što je spomenuto u prijašnjem poglavlju, ispostavilo se kako sugovornici teme donošenje odluka i komunikacije spajaju. Također to navode kao razlog zašto se smatraju ravnopravnima u intimnom odnosu s partnerom i kako se gleda svačije mišljenje vezano za raspravu. Kod teme donošenja odluka, kako je ranije spomenuto, sugovornicima je bitna komunikacija, potvrdili su kako kod donošenja važnih odluka vezanih za njih popričaju s partnerom, ali isto očekuju od njih.

Pa da. Mislim, ako ima nekih važnijih odluka kaj se tiče tipa njegovog posla, nekog našeg odnosa tipa, nekih važnijih stvari onda očekujem, a ako su neke tak odluke onda ne, ak bu, ne znam, tipa kaj bude sutra išo u Zagreb nekaj si kupiti onda ne. Sug_1

Sugovornici su također naveli kako bi se osjećali kada njihov partner ne bi popričao s njima oko važnih odluka, najčešća emocija koju su spominjali je bila ljutnja i kako bi se osjećali povrijeđeno. Također se i govor tijela sugovornika promijenio kada bi pričali o tome, Sugovornik_2 je nervozno počeo vrtjeti kemijsku, dok je Sugovornica_4 povisila ton i počela mahati rukama.

Mislim da to nije u redu, mislim da se to dogodilo možda jednom dvaput. Pa mislim, osjećaš se povrijeđeno, mislim da bi to ti trebal prvi znati i prije odluke razgovarati.

Sug_2

Pa da on sad recimo meni dođe i kaže e slušaj, evo ja sam se prijavio na Erasmus idem sad na deset mjeseci, pa, pa ubila bi ga. Mislim, kad govorimo o nekim velikim odlukama, a za ono, dal ide kupit patike il šlape, to me nije briga. Sug_4

Zanimljivo je kako sugovornici koji su deset i tri godine u vezi smatraju kako bi trebali znati i partnerove odluke koje nemaju izravan utjecaj na njihov odnos iz razloga jer smatraju kako su oni prije svega prijatelji i da na to gledaju sa strane povjerenja i da ako se partneri mogu povjeriti prijateljima, da onda mogu i njima.

Pa gle, ja mislim da, ja to gledam s razine braka, i mislim da kao bračni par, moraš jednostavno dijeliti svaku informaciju, nemreš skrivati neka il neku odluku. Mislim, naravno ti moreš i svaku odluku donijeti sam al treba neko znat o tome. Kad ti ne veli, nisi povrijeđen ali ti je čudno, ne? Jer ti, trebao bi znati, jer ti si prvi čovjek do te osobe, tak da. Ali mislim da to nema utjecaj na vezu, ako te odluke nemaju izravan utjecaj na našu vezu. Sug_2

Ako ta odluka ima izravan utjecaj na nju, onda ima i na mene i na naš odnos. Sug_3

Pa ja mislim da u nekim situacijama da, zato šta kad ideš donit neku odluku ako ti nisi sto posto svjestan šta donosiš i ako nisi sto posto u tome i iako nema nikakve veze sa tvojim partnerom, opet je zdravo i normalno za jedno ljudsko biće da ima osobu s kojom može sist i popričati. Sug_4

Što se tiče para koji je pet mjeseci u vezi, Sugovornik_5 je smatrao kako se ni jedno pitanje koje se tiče donošenja odluka ne odnosi na njih iz razloga zbog kratkog vremenskog perioda intimne veze i nije htio dodatno komentirati navedenu temu. Njegova partnerica, Sugovornica_6 ne slaže se s njegovim tvrdnjama i nadodaje kako ona razgovara s partnerom kod donošenja važnih odluka vezanih za nju i da isto očekuje od partnera, ali da ovisi o kojoj se odluci radi. Nadalje tvrdi kako joj partner govori o svojim odlukama, ali ne svim. Ukoliko odluka ima utjecaj i na nju, onda smatra kako bi ju i ona trebala znati i povezuje osjećaj razočaranja s neznanjem o odluci svog partnera.

Da, pričam mu o svojim odlukama. Voljela bi isto od njega, mi ćemo to komentirat ali da će on uzet u obzir to što ću ja reći na to, to teško. Sug_6

Sugovornica_6 zatim nadodaje kako joj to ne predstavlja problem jer smatra kako partneru time pruža samostalnost i smatra ga odgovornim.

Sugovornici koji su dulji vremenski period u intimnoj vezi smatraju kako bi trebali znati svaku odluku koju njihov partner donosi i očekuju međusobni razgovor vezan za tu odluku. Sugovornici koji su deset i tri godine u intimnom odnosu pokazuju jednake količine statusa i moći, iako je Sugovornik_2 naveo kako se jednom dogodilo da partnerica nije razgovarala s njim vezano za odluku i vezao negativne emocije s tim događajem, te je u toj situaciji Sugovornik_2 imao manji status u odnosu. Sugovornici koji su tri godine u vezi pokazuju jednake količine statusa i moći, visok status je vidljiv u njihovoj brizi i podršci koju pružaju

svojem partneru. Sugovornici koji su pet mjeseca u vezi, Sugovornik_5 posjeduje veću moć za razliku od njegove partnerice, koja također ima i manji status. Dok Sugovornica_6 mu pridaje visok status jer ga podržava u donošenju odluka.

5.3.2. Kućanski poslovi

U potpoglavlju „kućanski poslovi“ obrađivat će se tema kućanskih poslova, tko obavlja koje kućanske poslove i kako je došlo do tih odluka. Obavljanje određenih zadataka gleda se kao postignuće vrijedno dodjele statusa. Par koji je u intimnoj vezi pet mjeseci, znači Sugovornik_5 i Sugovornica_6 neće se spominjati iz razloga jer ne žive zajedno i ne obavljaju kućanske poslove, te i sami smatraju kako se navedeno ne odnosi na njih. Oba para koja se nalaze u intimnoj vezi tvrde kako kućanske poslove dijele na pola, najčešće teže fizičke poslove i poslove vezane za vanjski dio kuće obavljaju muškarci, a ostale poslove žene.

Pa zapravo, pola pola, imam partnera koji radi. U pravilu ja više radim po kući a on vani i to je to. Sug_1

Pa ona, ne bum sad reko klasične poslove, ali ona obavlja peglanje, pranje, tak neke stvari. A ja se češće nadem za kuhinjskim pultom. Sug_2

Pa ja obavljam ovako malo više fizičke poslove što se tiče čišćenja, a što se tiče kuhanja to više zajednički. Sug_3

Kućanske poslove malo ja malo on. Na primjer ako ja perem suđe on stavlja robu sušit, ako on pere suđe ja stavljam robu sušit. Sug_4

Par koji je u intimnoj vezi deset godina tvrdi kako je odluka kako će obavljati kućanske poslove došla prirodno. Sugovornik_2 navodi kako je do te odluke došlo i iz razloga jer se u nekim poslovima više on snalazi, a u nekima njegova partnerica.

Pa većinom mislim da to dođe onak spontano. Ne svađamo se oko toga i nema nekih razmirica. Sug_1

Odluka o tome je prirodna tak došla zato što ona nije dosta samostalna u kuhinji, a ja nisam dosta samostalan za peglu. Sug_2

Par koji je u intimnoj vezi tri godine navodi kako se u hodu dogovaraju tko će što obavljati.

Pa što se tiče kućanskih poslova, odluke su onak više u hodu dogovorno, ako jedna osoba očisti wc druga će kuhinju. Sug_3

Na primjer ako ja perem suđe on stavlja robu sušit, ako on pere suđe ja stavljam robu sušit. Sug_4

Ako partner ne obavi svoje kućanske poslove, Sugovornica_1 i Sugovornik_2 tvrde kako si samo uskoče ali neke kućanske poslove ipak ostave partneru da naprave ali da najčešće idu zajedno čistiti i pomognu si.

Pa da zapravo, ili idemo čistiti pa svatko svakome pomogne. A ostalo si uskočimo.

Sug_1

Prvo razmišljam da bi ih ja napravil, al onda ostavim to jer ipak nije to moj poso.

Sug_2

Partneri koji su u intimnoj vezi tri godine tvrde kako se osjećaju iznervirano ako partner ne obavi svoje kućanske poslove ali Sugovornik_3 tvrdi da ako postoji dobar razlog zašto poslovi nisu obavljani da je onda u redu i da uskoči. Dok njegova partnerica tvrdi da ako postoje pravila da ih se treba držati ali je u redu ako partner nije napravio ono što je trebao ali je bitno kako to ne prijede u naviku.

Ovako malo iznervirano, ali mislim da je to čisto ovako, što želim da se sve to obavi što prije bez ikakvog prevelikog odugovlačenja. Ako tu ima nekakvog umora ili ako partner ima neku drugu obavezu onda uskočim. Sug_3

Ako ne obavi, pa dobijem mentalni slom živaca ali ono, kažem mu zašto to nisi napravila i samo idemo dalje. To nisu stvari oko kojih se treba svađati. Smatram da je najbitnije da se na početku nekakvog odnosa uspostave nekakva pravila ponašanja i da ih se drži. Nema mi smisla da se ti sad s 30 godina oženiš i uđeš u taj neki odnos i dijelite životni prostor i sad se svađate oko toga kako je ispraznija pasta za zube, mislim nema smisla da se oko toga svađa. Imaš neka pravila i izvoli ih se držati, ako nisi nešta napravila okej nisi, ali bitno je da ti to ne prijede u naviku, da ti samo ležiš na kauču i apsolutno ništa ne radiš. Sug_4

Zaključno se može reći kako oba para imaju ravnomjerno podijeljenu moć i status što se tiče kućanskih poslova i kako su spremni jedan drugome uskočiti ako jedan partner ne obavi poslove koje je trebao. Potrebno je naglasiti kako par koji je u intimnom odnosu tri godine, manje tolerira ako partner ne obavi kućanske poslove i kako se onda kod navedenog para javljaju emocije ljutnje. Nakon potpoglavlja „kućanski poslovi“, dolazi potpoglavlje o slobodnom vremenu gdje je također vidljiva raspodjela statusa i moći i gdje se vide odluke partnera, u smislu tko više odlučuje o navedenoj temi.

5.3.3. Slobodno vrijeme

Slobodno vrijeme je također aspekt u kojemu su vidljivi moć i status, ovo potpoglavlje sam svrstala pod poglavlje „donošenje odluka“ iz razloga jer i u tom dijelu svakodnevice se donose odluke. Kako parovi provode slobodno vrijeme, sugovornici su davali slične ili skoro iste odgovore, najčešće odu nekamo zajedno kao na primjer na večeru, na piće ili u šetnju. Tko odlučuje što par radi u slobodno vrijeme, Sugovornica_1 i Sugovornik_2 se slažu kako odluke donose zajedno.

Dogovorom u većini slučajeva. Sug_1

Pa to je više kompromis, stvar dogovora. Sug_2

Dok Sugovornik_3 i Sugovornica_4 tvrde kako je ona ta, koja najčešće odlučuje. Sugovornicu su također naveli kako se oni osjećaju vezano za navedene tvrdnje.

Interesi su poprilično isti, pa mi ne smeta kada ona donese odluku zato šta meni to odgovara, meni nije to toliko bitno što se radi, meni je bitno da provodim vrijeme s njom i da to vrijeme bude kvalitetno iskorišteno. Sug_3

U većini slučajeva ja odlučujem šta radimo. Skroz okej se osjećam u vezi toga. Sug_4

Sugovornik_5 koji je u vezi pet mjeseci tvrdi kako je on taj koji odlučuje što će raditi u slobodno vrijeme i njegova partnerica to potvrđuje i pripisuje svojoj neodlučnosti razlog zašto partner odlučuje.

Ja odlučujem šta radimo. Sug_5

Pa iskreno kad uđem u auto, kad on mene pokupi i onda ne znam u koji ćemo kafić, hoćemo li tu ili hoćemo li dalje, uvijek kao on mora odlučiti jer ja sam neodlučna.

Sug_6

Na pitanje tko određuje kada provode svoje slobodno vrijeme zajedno, Sugovornica_1 i Sugovornik_5 su potvrdili kako su žene te koje odlučuju kada provode slobodno vrijeme sa partnerima.

Pa ona, ponekad to prihvatim, ponekad je izazov. Sug_2

Ona odlučuje. Sug_5

Partnerica Sugovornika_2 tvrdi kako je razlog tome posao i kako zbog toga i nemaju ponekad slobodnog vremena.

Pa zapravo nit nemremo toliko odlučivati, kad nam radi posla i svega nemamo ponekad slobodnog vremena. Sug_1

Sugovornica_4 tvrdi kako ona i partner zajedno određuju kada provode slobodno vrijeme zajedno i razloge tomu.

Nema odluke kada najčešće provodimo slobodno vrijeme zajedno, to je stvar otkazivanja mojih i njegovih obaveza i usklađivanje mojih i njegovih želja. Tako da smo izbjegli ono „Ti izlaziš samo s njima, a ne s menom“. Izbalansirali smo to sve. Sug_4

U sažetku se može reći kako su sugovornici na temu slobodnog vremena davali različite odgovore. Sugovornici koji su deset godina u vezi kompromisom se dogovore što će raditi u slobodno vrijeme ali žena odlučuje kada će provoditi slobodno vrijeme zajedno, kako je Sugovornik_2 naveo, njemu to ponekad predstavlja izazov ali svojoj partnerici pridaje visok status jer to prihvati. U vezi u kojoj su sugovornici tri godine, žena odlučuje kako će provoditi slobodno vrijeme i ona posjeduje veću moć ali njezin partner zadržava visok status iz razloga jer njihove aktivnosti prilagodi zajedničkim interesima. Dok vrijeme koje provode zajedno odlučuju pomoću dogovora gdje oba partnera zadržavaju visok status jer se ispunjavaju želje i potrebe partnera. Sugovornici koji su pet mjeseci u vezi muškarac odlučuje kako će provoditi slobodno vrijeme ali Sugovornica_6 smatra kako do toga dolazi zbog njene neodlučnosti, te oba partnera imaju jednaku moć i status. Ali Sugovornica_6 je ta koja određuje kada provode svoje slobodno vrijeme zajedno, te u tom slučaju njen partner njoj pridaje visok status. Kako su svi sugovornici naveli kako u slobodno vrijeme idu u kafiće, na večeru, postavlja se pitanje da li troškove navedenih aktivnosti dijele ili ne, te će se odgovor na pitanje nalaziti u sljedećem potpoglavlju.

5.3.4. Financije

Kako su sugovornici naveli da u slobodno vrijeme također vole izlaziti na večere i u kafiće, odlučila sam ispitati i temu financija i vidjeti na koji način parovi, ako dijele financije, ih dijele. Naravno, par koji je u intimnoj vezi pet mjeseci ne dijeli financije u puno kategorija ali je zanimljivo kako je sugovornik naveo kako on plaća večeru i navodi kako je to stvar dogovora i da inače ne dijele financije.

Ne odnosi se sa na nas dijeljenje financija. Jedino ja većinom plaćam jer smo se tako dogovorili. Sug_5

Dok njegova partnerica daje daljnje obrazloženje vezano za navedenu tvrdnju i kako ipak, postoje situacije kada dijele novac i da se zapravo i kada podijele pojedine troškove osjeća ravnopravno sa svojim partnerom.

Na primjer, što se tiče plaćanja, neki klišeji su da dečko uvijek plaća ali mi smo se dogovorili kako kad netko nešto plati. To je meni okej, jer imam osjećaj da inače na toj razini barem nešto doprinosim. Nije stereotipno. Sug_6

U daljnjem dijelu ovog poglavlja, fokus će biti na parove koji su u intimnoj vezi deset i tri godine, te se par koji je u vezi pet mjeseci, više neće spominjati do kraja navedenog potpoglavlja. Sugovornici koji su u intimnoj vezi deset i tri godine dijele financije ali potrebno je navesti kako se način na koji dijele financije razlikuje. Par koji je u intimnoj vezi deset godina i u braku, dijele svoje financije i odluke o investiciji donose skupa, ali navode što se tiče nekih sitnica, odluke o kupnji donose sami.

Pa, znači ove važne, što se tiče kućanstva, putovanja, nekih zajedničkih poklona, a što se tiče, ne znam, na primjer same obleke, obuće i to kaj si neko hoće sam kupiti, to ne. To si naravno sam može kupiti. Znači uglavnom one osnovne važne stvari. Sug_1

U skoro svim slučajevima dijelimo financije, al za neke svoje stvari, privatne, kaj se tiče ne znam, kaj nju uopće ne zanima, ja si kupim sam. Sug_2

Sugovornici su naveli kako u kupnje, za koje oni smatraju da nisu visoke investicije odlaze ponekad zajedno i u to spada kupnja namirnica. Ako odu zajedno u kupnju namirnica, tvrde kako ne sastavljaju popis za kupnju unaprijed nego se u dućanu odluče što će kupiti i da je to sve stvar dogovora.

Uglavnom uvijek odlazimo zajedno u kupovinu, ali na primjer u špeceraj i po namirnice ne odlazimo skup uvijek. Sug_2

Zatim su naveli da kada planiraju uložiti u neku investiciju koja je skuplja zajedno se dogovore oko toga i odrede uvjete kupnje i da najčešće što kupuju zajedno jesu stvari za kuću.

Na primjer oko kupovine namješta se dogovorimo do koje cifre, kaj nam se sviđa, kaj bi trebali i tak. Mislim, ja si barem uvijek moram postaviti neke osnovne zahtjeve odnosno uvjete kak budem kaj. Zajedno odlučujemo o tome. Sug_2

Pa općenito, za kuću. Sug_1

Sugovornici koji su u intimnoj vezi tri godine tvrde kako dijele i ne dijele financije i naveli su primjere kada ih dijele.

On ima svoj priljev novaca, a ja svoj. Ali postoje situacije kada, ne znam, ono, di ću ja ne znam, kupit mu patike, jaketu, dati novce, i ne tražim nazad. Sug_4

Naveli su kako zajedno rade sezonski posao i kako su odlučili dijeliti novac koji zarade od napojnica i zajedno ga i potrošiti.

Odlučili smo taj bakšiš zajedno skupljati i da ćemo ga na kraju sezone zajedno i potrošiti. Sug_4

Osim napojnica, koje dijele, zajedno i dijele troškove što se tiče hrane na način da ili zajedno plate ili jednom jedan plati, a sljedeći puta drugi plati. Sugovornici zajedno sastavljaju i popis za kupnju ali i kada su zajedno u trgovini u tom trenu se zajedno odluče koje namirnice će kupiti.

Najčešće kupujemo hranu i tu su podijeljeni troškovi u većini slučajeva ili samo jedan plati, pa drugi drugi put jer su to zajednički troškovi. Jer ako ide iz osobnog fonda od nekog od nas dvoje onda se samo raskusuramo u nekakvoj drugoj kupovini. Sug_3

Plaću koju zarade tijekom sezonskog posla, pošto za vrijeme akademske godine ne žive zajedno zbog različite lokacije grada u kojem studiraju, ne dijele. Sugovornik dalje navodi da ako postoji neka veća investicija onda naravno, jedan drugome uskoče.

Ali plaću koju zaradimo, pošto tijekom godine ne živimo skupa zbog faksa, svako svoju potroši. Ali ako ima neka veća investicija, pomažemo si. Sug_3

Vidljivo je kako se svaki par razlikuje u načinu na koji dijele financije, jedino što im je zajedničko je to što oko pojedinih stvari koje partner kupuje ne raspravljaju. Sugovornica_1 i Sugovornik_2 imaju jednaku količinu statusa i moći, ali vezano za veće investicije Sugovornik_2 je taj koji ima veću moć od partnerice na način da on predlaže da se dogovore što i kako će kupiti jer mu je potrebno postaviti određene uvjete kupnje. Sugovornici koji su tri godine u vezi sadrže jednaku moć i jednak status. Sugovornici koji su tri godine u vezi imaju balansirani status i moć u navedenim situacijama.

4.4. Svađe i zabrane

Kao zadnje potpoglavlje rezultata i rasprave, razmatrat će se tema svađa i zabrana gdje partneri nameću svoju volju svojim partnerima. Ispitano je koji su najčešći razlozi neslaganja, tko prvi započinje svađu i dolazi li do kompromisa ili potpunog popuštanja od strane jednog partnera. Sugovornici se slažu kako su najčešći razlozi neslaganja različita mišljenja, dok Sugovornik_5 i Sugovornica_6 kao razloge navode šale od strane Sugovornika_5 koje oba sugovornika opisuju kao „pretjerane“.

Pa možda ponekad, neke osnovne stvari, u smislu, ne znam, ja bi jedno on bi drugo. Pa sad se meni to ne da, onda moram al tak nekaj, neke osnovne stvari. Nemam sad neke ono, izričiti razlog da se ne slagamo oko nečega. Sug_1

Svatko od nas ima svoje razmišljanje, pa onda, al nije da su sad to neslaganja ne znam kakva, svaki ima pravo glasa. Sug_2

Najčešći razlozi neslaganja su najčešće neka razmišljanja koje jedno drugome ne smatramo u potpunosti ispravno. I kada se držimo više svog stava nego stava za dobrobit veze. Sug_3

Najčešći razlozi neslaganja su šale s moje strane koje ponekad mogu biti pretjerane. Sug_5

Pa u biti, jedino to što se tiče nekih mojih prijašnjih stvari i ja sam nedavno rekla otvoreno da mi se neke vrste šala ne sviđaju jer ja ne znam kad se on zeza ili ne zeza i to me živcira. I onda se posvađamo nepotrebno. Sug_6

Sugovornici su povezivali osjećaje ljutnje i tuge kada se ne bi slagali sa partnerom.

Pa prvo ljutnja, pa prođe onda. Sug_1

Kod mene se javlja tuga jer se jednostavno oko nekih stvari ne možemo složiti, nije mi sasvim svejedno, osjećam se i zabrinuto. Sug_3

Sugovornik_3 nadodaje kako to ima utjecaj na intiman odnos, ali naglašava kako traje samo u kratkom periodu, te on i njegova partnerica to zatim riješe razgovorom.

Ma samo u kratkom periodu jer jako brzo dođemo do pomirenja. Ima nekakvog zahlađenja, možda dan dva, al nakon toga se vratimo na istu tematiku i riješimo to razgovorom. Sug_3

Na pitanje tko češće započinje svađu Sugovornica_1 potvrđuje kako je to ona, kada je odgovarala na pitanje spustila je pogled i tiše odgovorila na pitanje, bilo je vidljivo i kako je posramljena svojim odgovorom. Njen partner tvrdi kako ne zna tko češće započinje svađe.

Pa možda ja u većini slučajeva, ajde. Sug_1

Ma ne znam. Sug_2

Sugovornik_3 tvrdi kako njegovi postupci započinju svađu, dok njegova partnerica, Sugovornica_4 smatra kako oni nemaju svađe i kako se ne javlja osjećaj ljutnje.

U većini slučajeva svađu počinje neki moj postupak ili nekakvo njeno izražavanje malo dominantnijeg stava sa povišenim tonom. Jer ja osobno ne podnosim podizanje tona. Ljutnja, isto tako nekakva tuga i razočaranje jer je ona podigla ton, a smatram se jednakim u našem odnosu. I onda u tom momentu, mi znamo da smo jednaki, ali u tom momentu nekako blago razočarenje i ljutnja. Sug_3

E vidiš postoji ono što se zove svađa i ono što se zove zdravorazumska rasprava. Ja i moj partner nemamo svađe, mi imamo zdravorazumske rasprave, zato šta, to ni u kojem pogledu nije svađa, Mi smo tijekom ove tri godine možda imali dvije baš svađe svađe. Na početku te rasprave, tijekom te rasprave, i na kraju, nit smo on a ni ja bili ljuti. Sug_4

Sugovornik_5 tvrdi kako je njegova partnerica Sugovornica_6 ta koja započinje svađu ali ona ima drugačije mišljenje o tome.

Ona započinje prva svađu. Sug_5

Pa neke ove male stvari, prepirke, on na primjer nešto kaže i ja možda automatski reagiram, naljutim se ili nešto. I onda se on naljuti jer sam se ja naljutila. Ne znam dal da sad kažem da on jer nije ni svjestan da je nešto krivo rekao ili ja jer ja reagiram.

Mislim da ovisi. Sug_6

Pojedini sugovornici su također potvrdili kako tijekom svađe podižu glas na svojeg partnera i pokušali se prisjetiti kako su se oni u tom trenutku osjećali. Sugovornici 1 i 2, potvrdili su kako su tijekom svađe podigli glas na partnera ali dolazi do različitih osjećaja do kojih je dovelo podizanje glasa na partnera.

Pa glasno pričanje da, al neka vika, neka strašna, to ne. Pa vjerojatno dobro (nasmije se), sad se nemrem sjetiti točno toga ali vjerojatno moćno. Sug_1

Jesam, ali osjećal sam se grozno. Al nije utjecalo na naš odnos. Sug_2

Da, u početku mi je bilo malo neugodno jer to je instant reakcija ali ako mi je to u trenutku bilo opravdano onda okej. To je viša reakcija iz ljutnje, i ako mene on ne sasluša pa sam ja onda saslušaj me sada. Sug_6

Tvrđnja Sugovornice_4 i Sugovornika_5 se poklapa sa tvrdnjom Sugovornice_1, iz razloga jer su se i kod njih pojavljuju negativne emocije nakon što je podigla glas na svojeg partnera.

Da, pa grozno sam se osjećala dva sata nakon ali u tom trenu, neću podignit glas ako nisam kompletno ljuta. Sug_4

Jesam, osjećao sam se grozno. Sug_5

Što se tiče popuštanja u navedenim svađama, svi sugovornici su potvrdili kako dolazi do jednakog popuštanja među partnerima, te kako ne postoji partner koji uvijek popusti. Sugovornici su također potvrdili kako ne očekuju da partner popusti u sljedećoj svađi ako su oni bili ti koji su popustili u prethodnoj, sugovornici također tvrde kako na kraju svađe dolazi do kompromisa.

Pa možda ponekad i popustim, kad bi stvari krenule u nekakvu žestoku svađu il nekaj, onda možda. Neko prvi popusti kako ne bi došlo do neke žestoke svađe. Ne pamtim ko kad popusti, ovisno koja je situacija, tak da ne pamtim to tak. Sug_1

Ja mislim da ne dolazi do potpunog popuštanja, barem ja ne popuštam, a ni Sug_1 ne popusti baš uvijek, ali to mi se i sviđa. Možda je ona rekla da popušta ali... Ona češće predlaže kompromis, recimo. Sug_2

Ja češće predlažem kompromis. Kad je jedan kompromis, mislim da je ispravno da se u drugom također popusti. Sug_3

A pa ne mogu ti reći tko više popušta, i on i ja. Nikad nije da samo ja ili samo on. Sug_4
Ona češće predlaže kompromis, ponekad ja sljedeći put popustim jer shvatim da je veza puna kompromisa. Sug_5

Pa mislim da smo više-manje podjednako, nismo danas ću ja a sutra neću. To m i je ružno jer se te stvari ne kalkiliraju. Sug_6

Ispitana su i mišljenja sugovornika na zabrane koje im je partner nametnuo i da li odobravaju navedene zabrane i kako je do toga došlo. Sugovornici 1 i 2 naveli su kako zabrana u njihovom intimnom odnosu nije bilo.

Nije bilo zabrana. Sug_1

Ne, nije ih bilo. Sug_2

Sugovornik_3 tvrdi kako mu je partnerica nametnula zabranu samo jednom ali smatra kako je to ispravna odluka bila i kako joj ne zamjera. Njegova partnerica navodi kako je i on njoj nametnuo jednu zabranu ali ističe kako je to bilo zbog njene sigurnosti ali nije htjela dalje govoriti o tome.

Samo jednom, ovo ljeto ali sa pravom jer sam htio igrat kladionicu. Sug_3

Ja mislim da je ali... Je, zapravo je. Iz nekakve zaštite meni, osjećala sam se zapravo skroz okej. Zato što su to bile neke zabrane koje su više bile u smislu kao. Dakle, ja i on obrazložimo apsolutno sve šta govorimo, u principu, tako da ako mi kažeš nešta nemoj. Reci mi zašto i onda okej. Sug_4

Što se tiče Sugovornika_5 i Sugovornice_6, Sugovornik_5 tvrdi kako si međusobno ništa ne brane, njegova partnerica potvrđuje kako nije bilo zabrana ali napominje kako je bilo situacija gdje je on njoj rekao kako mu se neki njezini postupci ne sviđaju i kako bi bilo bolje kada ona to ne bi ponovno učinila. Sugovornica je tijekom razgovora isticala kako ona smatra kako to nije bila zabrana ali daljnjim razgovorom odaje kako ona ne voli kada partner njoj govori što smije a što ne smije raditi i kako ona nema namjeru njemu išta braniti, zatim opisuje to kao „ružno“.

Nismo nikad branili nešto jedno drugom. Sug_5

Pa ne ali da mi je na primjer reko to mi se ne sviđa, ja ne bi da to radiš toga je bilo. Pa evo na primjer to kad smo počeli hodati ja sam mu rekla da, mislim kak je to bio početak karantene ja sam računala da ću se vratiti u (mjesto studiranja) ali mi smo u (ime grada) počeli hodati i onda sam mu rekla da želim da zna da ću otići sa ovim dečkom što sam

hodala na kavu jer mi iako smo prije hodali mi smo si sada okej i tu nema ničega. I njemu je to bilo ono kao apsurdno i nije mu bilo u redu da ja nešto takvo napravim. On je u tom slučaju nametnuo kako on to nikako ne bi htio, nije baš kao ne smiješ ali bolje nemoj. Sug_6

Sugovornica_6 dalje precizira kako se osjećala u tom trenutku i tvrdi kako shvaća njegovu perspektivu i kako je iz tog razloga popustila kod navedene zabrane vezane za druženje sa bivšim partnerom, i kako razumije da je teško imati povjerenja na početku veze. Kako je Sugovornica_6 spomenula kako se ovdje radi o dobrovoljnom održavanju želja, vidljivo je kako Sugovornica_6 svojem partneru pridaje visok status.

Zanimljivo je primijetiti kako sugovornici tvrde kako ne dolazi često do svađa ali i kada dođe, ne okrivljuju se međusobno te je vidljivo kako status ostaje visok. Sugovornici koju su pet mjeseca u vezi, Sugovornica_6 ima manji status iz razloga jer je vidljivo kako ju partner ne poštuje kada govori šale koje njoj ne odgovaraju i on je toga svjestan ali nisu vidljive promjene u njegovom ponašanju prema njoj. Što se podizanja glasa na partnera tiče, samo podizanje glasa u svađi označuje nadmoć nad drugim partnerom, ali vidljivo je kako sugovornici koji su potvrdili podizanje glasa tijekom svađe, naveden čin spajaju sa negativnim emocijama. Ali sugovornici tvrde kako to nije utjecalo na njihov odnos, odnosno utječe na nekoliko dana i u tom periodu status partnera se smanjuje, ali nakon toga gubi utjecaj i status i moć se ponovno izjednačavaju. Ovdje se radi o strukturnim emocijama koje, prema Kemperu (2006), prevladavaju u stabilnim društvenim odnosima, i nakon kojih dolazi do ponovnog izjednačavanja statusa i moći. Također je interesantno kako su dva od tri para koja su ispitana, potvrdili kako je u njihovoj vezi bilo zabrana od strane partnera, ali svi sugovornici koji su potvrdili kako im je partner nametnuo zabrane, navode kako je partner imao opravdan razlog za navedenu zabranu i kako su zabrane nametnute zbog brige prema partneru te iz tog razloga partner kojemu je nametnuta zabrana zadržava visok status ali manju moć.

5. Zaključak

Kao što je pokazano u teorijskom dijelu rada, dimenzije statusa i moći mogu utjecati na daljnji razvoj intimnog odnosa pomoću emocija koje proizlaze, koje mogu biti pozitivne i negativne. Iako postoje neki aspekti u procesu istraživanja koja se mogu poboljšati, došlo se do povezanih i zanimljivih podataka.

Sugovornici koji su ispitani pokazuju kako u određenim situacijama jedan partner posjeduje veću moć i viši status iako su tvrdili kako se smatraju ravnopravnim u intimnom odnosu. Vezano za komunikaciju, možemo zaključiti kako sugovornici ne posjeduju jednaku količinu moći i statusa što je očito u primjeru da prekidaju partnera i nisu fokusirana na njega tijekom razgovora, čime pokazuju veću moć i pridaju partneru manji status. Prilikom donošenja odluka vezanih za partnera, sugovornici pokazuju kako posjeduju jednaku količinu statusa i moći, ne nameću svoje mišljenje i pokazuju brigu i pažnju prema svojem partneru, vezano za donošenje odluka u svakodnevici, kao što su kućanski poslovi status i moć su jednaki. Sugovornici tvrde kako obavljaju jednaku količinu kućanskih poslova i kako je sve postignuto dogovorom. Status je jednak i visok jer partneri pomažu jedan drugome kada je to potrebno. Što se tiče slobodnog vremena sugovornici pokazuju nejednaku količinu moći ali status ostaje jednak, iz razloga jer jedan partner odlučuje što će raditi, a drugi kada će provoditi vrijeme zajedno, tijekom procesa status ostaje jednak jer partneri pridaju pažnju na želje i potrebe svojeg partnera. Dok kod donošenja odluka vezanih za financije, izjave sugovornika ukazuju na jednaku moć i status, osim kod odluka vezanih za veće investicije, kod sugovornika koji su deset godina u vezi, muškarac posjeduje veću moć jer je njemu potrebno odrediti koji iznos će potrošiti i što će kupovati. Zatim, nejednaka količinu statusa i moći vidljiva u je u svađama i nametnutim zabranama. Tijekom svađe, sugovornici su potvrdili kako podižu glas na partnera što pokazuje veću moć i manji status drugog partnera. Veća količina moći kod njih izaziva pozitivne emocije tijekom uporabe moći ali nakon određenog perioda, navedene pozitivne emocije postaju negativne. Zanimljivo je kako sugovornici tvrde kako navedene situacije nemaju dugoročan utjecaj na njihov odnos kako je Kemper (2011) tvrdio, da moć kada je jednom upotrijebljena predstavlja manu. Upotrebom moći status partnera se smanjuje jer se javlja nepoštivanje partnera, te se kod sugovornika na koje je podignut glas javljaju negativne emocije. Također kod nametnutih zabrana, partner koji nameće zabrane ima veću moć ali ne smanjuje status drugom partneru jer zabrane koje su sugovornici spomenuli nameću u svrhu zaštite svog partnera i smatraju ju kao nešto što će pomoći partneru.

Za dodatne spoznaje bilo bi poželjno provesti još istraživanja na navedenu temu, povećati uzorak i u uzorak uključiti homoseksualne parove te istražiti da li se oni razlikuju od heteroseksualnih parova.

6. Literatura

- Felmlee, Diane. (1994). Who Is on Top? Power in Romantic Relationships. *Sex Roles*. 31. 275-295.
- Jan E. Stets, Jonathan H. Turner. (2006). *Handbook of the Sociology of Emotions: Volume II*. Handbooks of Sociology and Social Research. Springer, Dordrecht.
- Kemper, Theodore. (2006). Power and Status and the Power-Status Theory of Emotions.
- Kemper, Theodore. (2011). Status, Power and Ritual Interaction: A Relational Reading of Durkheim, Goffman, and Collins. *Status, Power and Ritual Interaction: A Relational Reading of Durkheim, Goffman and Collins*. 1-305.
- Klasnić, Ksenija. (2011). Ekonomsko nasilje nad ženama u intimnim vezama u hrvatskom društvu – konceptualne pretpostavke. *Soc. ekol. Zagreb*, Vol. 20 (2011.), No. 3.
- Lennon, Carter & Stewart, Andrew & Ledermann, Thomas. (2013). The role of power in intimate relationships. *Journal of Social and Personal Relationships*. 30. 95-114.
- Pranjić, Dolores. (2014). *Ljubav, zadovoljstvo u vezi i ljubomora*. Diplomski rad, Sveučilište u Zadru.
- Sprecher, Susan, Felmlee, Diana. (1997). The balance of power in romantic heterosexual couples over time from "his" and "her" perspectives. *Sex Roles: A Journal of Research*, 37(5-6), 361–379.